

Preporuke Agencije za borbu protiv korupcije, koje predstavljaju polazne osnove za izmene i dopune zakona u oblasti obrazovanja.

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja pristupilo je izradi, dva systemska zakona, i to Zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju i Zakona o izmenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju. Formirane su radne grupe koje će započeti sa svojim aktivnostima pošto se donese krovni zakon iz oblasti obrazovanja i vaspitanja, i to Zakon o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, čija izrada je u toku, a inicirana je između ostalog i strateškim dokumentima u oblasti korupcije.

Pred kraj 2014. godine pokrenuta je javna rasprava o nacrtu Zakona o udžbenicima koji unosi određene pozitivne promene u odnosu na aktuelni zakon, mada nacrt sadrži odredbe koje je neophodno unaprediti da bi se osiguralo adekvatno učešće stručne javnosti. Nacrt predviđa da pravo na besplatne udžbenike imaju učenici iz socijalno ugroženih porodica ali je neophodno precizirati kriterijume za dodelu besplatnih udžbenika u određenoj školskoj godini. Predviđa se i obaveza izdavača da prilikom podnošenja zahteva za odobravanje udžbenika dostavi saglasnost da će štampati udžbenik na jeziku nacionalne manjine ili da će udžbenik prilagoditi potrebama učenika sa invaliditetom, ako ih odaberu referentne institucije. Međutim, ukoliko se primenjuje odredba o maksimalnim cenama i na niskotiražne udžbenike, što je kategorija u koju spada većina udžbenika na jeziku nacionalnih manjina i udžbenika prilagođenih osobama sa invaliditetom, postoji bojazan da izdavači neće moći da se obavežu da štampaju neki udžbenik, iako on može biti najbolji po standardima kvaliteta. Tako može doći do ugrožavanja prava na obrazovanje na jeziku nacionalnih manjina i diskriminacije osoba sa invaliditetom.

Zakonom o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, daje se prioritet pri upisu dece iz osetljivih grupa a omogućena je i realizacija posebnih, specijalizovanih i alternativnih programa.

Početkom septembra 2014. godine, saznalo se za zabrinjavajuće postupanje lokalnih samouprava (grad Beograd i neki drugi gradovi u unutrašnjosti Srbije) koji su nezakonito naplaćivali cene usluge boravka dece u vrtićima. Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja potvrdilo je informaciju da roditelji dece koja pohađaju državne vrtiće u više gradova u Srbiji već godinama plaćaju cenu višu od zakonom propisane. Za sada je utvrđeno da Beograd i Kragujevac nisu poštovali propise, pa su roditelji plaćali 80 odsto od pune cene za boravak deteta u vrtiću, a ne samo 20 odsto kako nalaže član 159 Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i član 50 Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju.

Ovi zakoni su stupili na snagu 2009, odnosno 2010. godine, pa nikome nije jasno kako država dosad nije stala na put samovolji lokalnih samouprava koje određuju ekonomsku cenu boravka dece u vrtićima, regresnu skalu i učešće roditelja mimo svih zakonskih pravila. Zakon nije predvideo sankcije za nepoštovanje ovih odredaba, ali roditelji mogu da probaju da se izbore za svoja prava pred nadležnim sudovima. Ono što još više zabrinjava,